

Міністерство освіти і науки України
Кіровоградський національний технічний університет

Кафедра міжнародної економіки
Головне управління економіки обласної державної адміністрації
Комітет у справах сім'ї та молоді Кіровоградського міськвиконкому

МАТЕРІАЛИ VII МІЖНАРОДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**УКРАЇНА НА ШЛЯХУ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ
ПЕРЕТВОРЕНЬ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ

Випуск 7

Кіровоград

2008

УДК 339.9 (875.8)
ББК 613.16

Матеріали VIII міжнародної конференції: Україна на шляху соціально-економічних перетворень в умовах глобалізації. Зб. наук. статей. Випуск 7. Кіровоград, КНГУ, 2008. – 335 с.

До збірника включено матеріали розвитку зовнішньоекономічної діяльності України в процесі глобалізації, висвітлюються структурні реформи в окремих секторах економіки України, її соціально-економічний стан. Велика увага в статтях приділяється, в зв'язку з розширенням співпраці з країнами ЄС, важливості вивчення іноземних мов, історико-культурного розвитку.

Науковий редактор: доктор економічних наук, професор, академік Академії економічних наук України, завідуючий кафедрою міжнародної економіки Миценко І.М.

Рекомендовано до друку рішенням засідання кафедри міжнародної економіки КНГУ

ЛІНГВОКУЛЬТУРНА СПЕЦИФІКА ТА КЛЮЧОВІ ЦІННІСНІ КОНЦЕПТИ СУЧАСНОЇ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ СПІЛЬНОТИ



*В.І. Калініченко,
асистент кафедри
міжнародної
економіки*

Будь-який лінгвокультурний колектив має свої концептуальні цінності, які можуть виявлятися в різних онтологічних сферах – соціальному устрої, дозвіллі, праці, побуті, символіці тощо. І кожна з таких сфер має свої власні «максимально узагальнені значення на основі образної конденсації смислу» – концепти [10:114].

Культурний концепт є умовною ментальною одиницею, значущою інформацією, що зберігається в індивідуальній або колективній пам'яті та має певну етнокультурну цінність [там само].

Культурний концепт містить у своєму складі три компоненти: поняттєвий, предметно-образний і ціннісний [7:78]. Він відрізняється від інших ментальних одиниць (фрейму, скрипту, сценарію, поняття, образу, архетипу, гештальту) акцентуацією саме ціннісного елемента [7:79]. У центрі культурного концепту завжди перебуває цінність, оскільки концепт, об'єктивуючись у мові, слугує дослідженню культури та детермінується нею. Цінності лежать в основі оцінки та являють собою найбільш фундаментальні характеристики культури, найвищі орієнтири людини та суспільства в цілому [там само].

Мета нашої статті – визначити лінгвокультурну специфіку сучасної англомовної комунікативної спільноти та надати узагальнену характеристику її ключовим ціннісним концептам.

Отже, виокремлення та опис концептів, що формують концептокорпус ціннісної картини світу певного народу, базується, безумовно, на його національній історії, етнічних традиціях, специфічних рисах національного характеру,

особливостях географічного розташування [10:111].

Так, для формування англійського національного характеру вирішальним виявилось острівне розташування країни: англійцям властиве відчуття відокремленості від решти світу, замкнутість [2:118]. Океанічний клімат з сильними вітрами, великою кількістю опадів, туманів, незначною кількістю сонячних днів року сприяв формуванню твердості характеру, загартованості тіла й духу, стриманості у висловлюванні почуттів [там само].

Як зазначає Н.Д.Арутюнова, специфіка клімату вплинула на формування самосвідомості носія англійської мови, який завжди за будь-яких обставин повинен розраховувати виключно на себе [1:123]. Це яскраво виявляється в такій рисі англійської комунікативної поведінки, як *агентивність*, що зазвичай виражається номінативними та номінативоподібними конструкціями [там само]. Англійська мова уявляє всі життєві ситуації, що відбуваються з нами, таким чином, ніби ми особисто повністю керуємо ними, а всі наші очікування і надії перебувають виключно під нашим особистим контролем; навіть певні обмеження та вимушені дії представлені саме з цієї точки зору (наприклад, активне речення з номінативом *I had to do it* перекладається українською у вигляді дативної конструкції «мені довелося це зробити») [там само].

Номінативні конструкції в англійській мові, як правило, перекладають основну частину відповідальності за успіх або невдачу певних дій на особу, яка їх виконує (на відміну від українських дативних конструкцій) [1:342]. Англійська мова не має засобів вираження якоїсь іраціональності; є очевидним те, що при номінативних конструкціях і жорсткій структурі речення (порядок слів фіксований) можна спостерігати прямий причинно-наслідковий зв'язок між діями мовців і наслідки, які логічно прораховуються [1:234]. Таким чином, для носіїв англійської мови досить характерною є концепція «справедливого світу», або «на що заслуговуєш, те й отримаєш», яка базується на причинно-наслідковому зв'язку між високими особистими здібностями, завзятою працею і здобутим високим матеріальним і соціальним становищем [там само].

Англійська нація завжди вирізнялася емпіричним підходом до дійсності – це єдина країна в Європі, яка не має Конституції в писемній формі, а будує своє законодавство на законах і прецедентах (Common Law) [1:235].

В XVII-XVIII століттях мандрівники та пірати допомогли Англії стати великою Британською імперією, багатою та могутньою колоніальною державою. Але щоб залишатися єдиною нацією, англійці прогиставили себе решті колоніальних народів, звідси – поняття не Батьківщини, а Англії, країни англів, прихильність до традицій (*королева, лицар, лорд, леді, джентльмен*) [1:356]. У XX столітті колонії стали незалежними державами, проте концепт «англійськості» (снобізму, консерватизму, дотримання традицій, марнославства) зберігся в характері англійців [там само].

З кінця XVII століття під впливом реформації церкви та пуританства у суспільстві склались цінності, пов'язані з пуританським світосприйняттям: працелюбність, стриманість, ощадливість, скромність, помірність, здоровий глузд, дотримання «золотої середини/*the golden middle*» [7:245].

До особливо значущих концептів для англомовної лінгвокультурної спільноти відносять:

1) **концепт «домашнього вогнища» – home**, надзвичайно важливий компонент англійської національної концептосфери. Home – це не просто «дім», а перш за все, «домашнє вогнище», що передбачає для британця зв'язок з комфортом, піклуванням, теплом, захищеністю, усамітненістю [7:310]. Вочевидь, для англійської ментальності не є характерним слово «Motherland» (Мати-земля) – у ньому забагато патетики і пафосу, тому перевага надається більш «камерним», «домашнім» концептам «England» (земля англів), «Home». Слово «Motherland» для англійців виглядає нетрадиційним, екзотичним [там само]. Рідна земля асоціюється з домом, що відбито у великій кількості паремій: *Home, sweet home; East or west, home is best; An Englishman's home is his castle* [4:181]. Англійське уявлення про дім – це цегляна будівля з кімнатами на першому та другому поверхах, з садком, за яким ретельно дбають та показують гостям [2:115]. Англ. дім з парканом – це мікромодель

світу англійців: відокремленість від інших у власному затісно облаштованому просторі [там само]. Англія заселена дуже компактно, але це не заважає англійцям жити відокремлено. З цим пов'язано два наступних концепти.

2) **концепт «свободи» – freedom**, зумовлений геополітичним положенням країни. Англія жодного разу не була захоплена іноземцями після норманського завоювання 1066 року [4:115]. Перші політичні свободи з'явилися тут ще в 17 ст. Англійці пишаються незалежністю своєї преси, одна з найпопулярніших в Англії газет носить назву "Independent". Freedom пов'язана і з особистою свободою, особистими правами, незалежністю, «приватністю», тобто свобода відповідно до уявлень англійців – можливість робити, що хочеш, і не робити того, що не хочеш [там само].

3) **концепт «приватність» – privacy**, прагнення захистити особистий простір, який англійці сприймають майже фізично, як продовження власного тіла. Privacy також означає наявність психологічно безпечної відстані між окремою особистістю та її оточенням [5:9].

4) **концепт «стриманість»** – об'єктивується у висловленнях *to keep/have/maintain/wear a stiff upper lip*, які дослівно означають «тримати/зберігати верхню губу твердою», тобто демонструвати силу волі, витримку, не виказувати почуттів, сприймати поразку без демонстрації невдоволення [7:203]. Схильність англійців до стриманості у вираженні емоцій можна проілюструвати такими мовними фактами: а) для вираження як позитивних, так і негативних емоцій вони вживають «пом'якшувальні слова» – *quite, sort of, about, quite nice, quite awful*; б) англійці надають перевагу гіперболам при вираженні позитивної оцінки звичайних речей, але не серйозних моральних чеснот [7:204].

5) **концепт «здоровий глузд» – common sense**, зміст якого охоплює певні практичні принципи, необхідні для формування моралі. Слово *sense* має значення *відчувати і розуміти*, у виразі *common sense* виявляється емпіричне ставлення до життя. З концептом *sense* пов'язаний *reason*, який означає не стільки «розум, глузд», а «здатність думати, розуміти та формувати

уявлення й судження на основі фактів» [3:105]. В англійській мові багато виразів, котрі ілюструють особливу прихильність англійців до точного факту, очевидності: *it's a fact, in actual fact, as a matter of fact* – фактично, насправді, дійсно, *actually, really, obviously* – насправді, точно, очевидно. Це ілюструє так званий «закон семантичної щільності» (термін В.І. Карасика), який, за визначенням А. Вежбицької, полягає в тому, що «...в області культурно значимих об'єктів и концептів язики обладують особливо багатим словарним запасом» [3:210]. Концепт «здорового глузду» лежить в основі законослухняності, яка властива англійцям, є основою їхньої соціальної стабільності та консерватизму. Він тісно пов'язаний з іншими концептами, котрі складають «англійськість»: *джентельмен, стриманість, чесна гра, відданість традиціям* [там само].

б) концепт «джентльмен» - *gentleman* з'явився в 13 ст. і спочатку позначав людину благородного походження, однак в 16ст. цей концепт набуває іншого значення: «цивілізована людина, котра уміє себе поводити спокійно, стримано, з повагою до оточуючих» [11:180]. Цікаво відзначити, що англійська мова володіє багатим словником, пов'язаним з вмінням поводити себе в товаристві: *civilized, cultivated, cultured, decent*. Цивілізованість та культурність – важливі елементи англійської національної концептосфери [там само]. Кращим компліментом людині з вуст англійця буде фраза – *a very civilized man*, а про вечірку в гарному товаристві – *a rather civilized evening*. Як відзначають дослідники, цій цивілізованості властива скромність. Щоб не поставити співрозмовника у недвозначну ситуацію, джентльмен повинен уміти стримувати свої почуття, володіти собою, таким чином цей концепт тісно пов'язаний з іншим «слотом» національної концептосфери – «властивість зберігати спокій за будь-яких обставин» = *to keep a stiff upper lip* [11:199]. Окрім цього справжній джентльмен повинен бути гарно освіченим, добре володіти словом. Мова та правильна вимова вважались обов'язковими атрибутами високого соціального становища людини майже до другої половини ХХ ст. [там само].

7) концепт «чесна гра» – *fair play*, використовувався спочатку для характеристики спортивних змагань та поведінки

джентльменів, що брали в них участь [7:221]. На часі його смислова сфера охоплює «чесні правила гри в житті, повага до інших» [там само]. В основі цього концепту – властивість англійської ментальності, що називається *gentleman's agreement* (джентльменська угода), тобто усна домовленість, основана на взаємній довірі. Одне з найголовніших значень *fair play* – ставлення до людей як до рівних, що має на увазі справедливе, відкрите і чесне, «чисте» ставлення [7:223]. Синонімом *fair* є *just* (справедливий). Таким чином, у національній свідомості англійців чесним є те, що не суперечить здоровому глузду, справедливості, законності [там само].

8) концепт «традиція» (спадок) – tradition/heritage. У широкому смислі концепт «традиція» означає, що щось пройшло перевірку часом і його слід зберегти. Тяжіння до постійності, консерватизму, усталеності переважно у всіх сферах життя є відповіддю англійців на природно-кліматичні умови країни – часті тумани, дощі, мінливий ландшафт [7:176]. Етимологічно слово *tradition* пов'язане з концептом *heritage* (спадок), основною концептуальною ознакою якого виступає сприйняття спадку як чогось цінного, котре належить усім та має зв'язок з історією (акцент на зв'язок поколінь) [там само]. Це знаходить своє відбиття у виразах *literary heritage, heritage buildings, heritage places, sense of history and heritage*.

9) концепт «ринок» – market. Зазначений концепт виступає ключовим мікроконцептом, що входить до складної системи макроконцепта “economy” та відбиває доволі неоднозначне ставлення представників англійської комунікативної спільноти до особливостей ринкової сфери [2:114]. Так, з одного боку, в свідомості представників англійської лінгвоспільноти “*Market*” розглядається як «об'єкти та суб'єкти ринку», «емоційний чинник стабільності», «двигун економіки», «одна з основних складових економіки держави», «споглядач державної та світової політики», «місце конкурентної боротьби», «регулятор цін», «приваблива ціль», «незалежна самодостатня система» тощо [10:76]. З іншого боку, інтерпретативний аналіз численних пропозицій висловлень дозволяє виділити також риси негативної ціннісної

характеристики мовців концепту *“Market”*. Тож, у ньому вбачають «нестабільну економічну систему», «частину «пирога», яка несправедливо поділяється між різними суб'єктами», «залишок здобичі», «нападника», «систему, якій «властиві» негативні емоції», «об'єкт полонування / тиску», «об'єкт маніпулювання» та «об'єкт впливу суспільної нестабільності (страйки, війни тощо)» [там само].

10) **концепт «процвітання» – prosperity.** Цей концепт займає одне з провідних місць у системі основних соціальних і моральних цінностей британського суспільства. Саме процвітання розглядається багатьма англійцями як одна з основних життєвих цілей і тому, цей концепт можна розглядати як кінцеву цінність. Однією з основних складових цього концепту є такі поняття як **багатство (wealth)** та **гроші (money)** [5:3]. Ці поняття розглядаються як інструментальні цінності.

Матеріальна забезпеченість та володіння досить великою кількістю грошей завжди були основними характеристиками успішного британця. Роль **грошей** значно посилилось з ХІХ-го століття [5:7]. Саме в цей час середній клас стає домінуючим у суспільстві і починає витісняти аристократію, багатство якої базувалося на володінні землею та родинних зв'язках. Починається комерціалізація суспільства, гроші відіграють все більш значну роль у визначенні соціального успіху [там само]. Поняття **‘wealth’** і **‘money’** стають нероздільними. Посилення впливу поняття **‘money’** і його переміщення на перший план в ієрархії цінностей британського суспільства викликає зміни змісту інших понять [5:4]. Так, відбулися семантичні зміни в значенні слова **wealth**, яке виникло в 15-му столітті й спочатку було пов'язане з поняттям **happy**. У вікторіанську епоху набуло важливості поняття винагорода (**reward**), яке теж пов'язується, насамперед, з грошима [5:6]. Такі лексеми як **fee, salary, wage**, що зараз нерозривно пов'язані з поняттям **groshi**, спочатку мали абсолютно інше значення. (*Fee – cattle (the earliest instrument of barter); salary – to earn one's salt, wage – pledge, declaration*) [9:65]. Ця зміна в лексичному значенні слів відображає зміни на шкалі соціальних цінностей у суспільстві.

Процвітання є важливою складовою загального поняття

успіху в Британії. Воно, безперечно, виступає як позитивна цінність у суспільстві. Але на відміну від Сполучених Штатів, де гроші як одна із складових загального успіху, завжди мали високу позитивну оцінку, ставлення до багатства в Британії є неоднозначним [12:91]. У британському суспільстві поняття **old і new money** завжди були поляризовані, адже в Великій Британії для досягнення соціального успіху мало значення не лише багатство, а й його джерело [там само]. Це знаходить своє відображення в цілому ряді номінацій з негативною конотацією: *old and new money, self-made rich, barbarian wealth, stinking rich* [5:11].

Слід зауважити, що концептуально значущими можуть бути конфесійні та святкові поняття, географічні чи ландшафтні цінності, символіка (національна, партійна, інституціональна) і навіть культові письменники та пам'ятники [4:210]. Лінгвістичний загал продовжує осмислювати концептуальну цінність (яка з часом змінюється) таких феноменів, як *monarchy, owner, privacy* тощо [там само].

Не можна ігнорувати той факт, що концептокорпус мови формується не тільки ціннісними орієнтирами зі знаком плюс, але й зі знаком мінус [10:115]. В англійській картині світу до них можна віднести такі «антиконцепти», як *interference, oppress, sexism, violence, stress* тощо [там само].

Як зазначає А.М.Приходько, нерідко один і той самий концепт може нести позитивний заряд в одній мові (укр. *іноземець*) і негативний у другій (англ. *foreigner*) [10:114]. Навпаки, концепт *суд* є позитивним в англійській і негативним в українській картинах світу. Аналогічне стосується й *індивідуалізму*, що добре сприймається в англо-саксонській та протилежно – в українській культурі, яка віддає ціннісні переваги *колективізму* [10:115].

Цікавою є презентація наближених базових концептів англійської лінгвокультурної спільноти у порівнянні з концептами відповідних української та російської спільнот (див. табл.1), запропонована А.М.Приходьком (ці концепти наводяться як результат опитування інформантів із урахуванням окремих етнографічних даних) [там само] :

Таблиця 1
Базові концепти англійської, української та російської
лінгвокультур

	Англ.	Укр.	Рос.
Їжа	Pudding Porridge Roastbeef	Борщ Сало Галушки	Блины Щи Цельмени
Напій	Tea Whisky	Узвар Горілка	Квас Водка
Дім	Home Residence	Хата	Изба
Рослина	Heather	Тополя Калина	Берёзка Рябина
Танок		Гопак	Хоровод
Пісня	Beatles	Переспіви	Частушки Романси
Герой	Robin Hood	Козак	Богатырь
Одяг	Tartan hats	Вишиванка Спідниця	Сарафан Валенки
Дозвілля	Football	Вечорниці	Тройка
Музика	Violin	Бандура	Балалайка
Письменник	W. Shakespeare	Т. Шевченко	Л. Толстой
Сувенір	Royal-themed	Рушник Писанка	Матрёшка Самовар

Як зауважує А.М.Приходько, наведені в таблиці дані хоча й не можуть претендувати на повноту, а де в чому є й спірними, проте зрозуміло одне: те, що зачіпає струни душі, треба каталогізувати задля пізнання етнічних цінностей того чи іншого народу [10:117]. І, звичайно, в цьому відношенні існує доволі значний прошарок концептуальної лексики, яка ще має бути осмисленою з урахуванням різних тематичних поменів, регіональних відмінностей і варіантів кодифікованих літературних мов [там само].

Отже, у нашому дослідженні ми розглянули лінгвокультурні особливості англомовної комунікативної спільноти, а також надали загальну характеристику її базовим ціннісним концептам, а саме: "home", "freedom", "privacy", "to

keep a stiff upper lip”, “gentleman”, “fair play”, “common sense”, “tradition”, “market” and “prosperity”.

Література

1. Арутюнова Н. Д. Язык и мир человека. – М.: «Языки русской культуры», 1999. – 896 с.
2. Бабушкин А.П. Общеязыковые концепты и концепты языковой личности // Вестник ВГУ. Серия 1. Гуманитарные науки. – Воронеж, 1997. – №2. – С. 113-120.
3. Вежбицкая А. Понимание культур через посредство ключевых слов. – М.: Языки славянской культуры, 2001. – 243 с.
4. Голубовська І.О. Етнічні особливості мовних картин світу: Монографія, 2-е вид., випр. і доп. – К.: Логос, 2004. – 284 с.
5. Городецька О.В. Національно-марковані концепти в Британській мовній картині світу ХХ століття: Автореф. дис. ... канд. філол. наук. – Київ, 2003. – 16 с.
6. Гунина Л.А. Культурные доминанты в английской концептосфере // Электронный вестник центра переподготовки и повышения квалификации по филологии и лингвострановедению. – Online: <http://evcppk.ru/article.php?id=1>
7. Карасик В.И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс. – М.: Гнозис, 2004. – 390 с.
8. Макеева И. И. Языковые концепты в истории русского языка // Язык о языке: Сб. статей / Под общ. рук. и ред. Н.Д. Арутюновой. – М.: Языки русской культуры, 2000. – С. 63-155.
9. Поперешняк Д.І. Лінгвокультурні особливості ключових концептів англomовного економічного дискурсу: Магістр. роб. – Кіровоград, 2007. – 105 с.
10. Приходько А.М. Концепт як об'єкт зіставного мовознавства // Культура народів Причорномор'я. – 2003. – № 34. – С. 111-118.
11. Cann R. Formal Semantics. An Introduction. – Cambridge: Cambridge University Press, 1994. – 340 p.
12. Fernando C. Idioms and Idiomaticity. – New York: Oxford University Press, 1999. – 265 p.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
<i>І.М. Миценко</i>	
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ У ЗДІЙСНЕННІ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИМІРУ	5
<i>М.О. Сухомлин</i>	
РОЛЬ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УПРАВЛІННІ РЕГІОНАЛЬНОЮ ЕКОНОМІКОЮ	23
<i>Н.В. Стежко</i>	
КОРПОРАТИВНЕ ЗЛИТТЯ ТА ПОГЛИНАННЯ ЯК НАСЛІДОК ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	32
<i>І.М. Кирпач</i>	
РЕАЛІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	40
<i>В.І. Миценко</i>	
ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД ВУЗІВ ЯК СОЦІАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНА СПІЛЬНІСТЬ І СУБ'ЄКТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ	47
<i>Н.О. Пасічник</i>	
ЕКОНОМІЧНА КУЛЬТУРА КЕРІВНИКА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	53
<i>Л.М. Романюк</i>	
ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ, ПРОБЛЕМИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДІВНОЇ ГАЛУЗІ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	64
<i>С.І. Дейкун</i>	
ІНФОРМАЦІЙНА ЕКОНОМІКА: ЕВОЛЮЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО АНАЛІЗУ	79
<i>О.В. Семенюк</i>	
НАПРЯМКИ РЕФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНИХ ТЕНДЕНЦІЙ	85
<i>В.І. Калініченко</i>	
ЛІНГВОКУЛЬТУРНА СПЕЦИФІКА ТА КЛЮЧОВІ ЦІННІСНІ КОНЦЕПТИ СУЧАСНОЇ АНГЛОМОВНОЇ	

КОМУНІКАТИВНОЇ СПІЛЬНОТИ.	94
<i>T.V. Russanovska</i>	
ZUM PROBLEM DER SPRACHLICHEN IDENTITÄT IN EUROPA	104
<i>Я.В. Петруніч</i>	
LES PROBLÈMES DU TOURISME EN FRANCE	107
<i>O.N. KOZEL</i>	
COOPÉRATION ENTRE L'UKRAINE ET L'UNION EUROPÉENNE EN MATIÈRE D'ÉNERGIE.	114
<i>К.В. Васильковська</i>	
ЛОГІСТИЧНА СКЛАДОВА В ОПТИМІЗАЦІЇ ЗБУТУ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	119
<i>А.В. Сьомак</i>	
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК РЕГУЛЯТОР ПОВЕДІНКИ МАЙБУТНЬОГО ПІДПРИЄМЦЯ.	125
<i>І.М. Миценко</i>	
МЕНЕДЖМЕНТ У ФОРМУВАННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.	132
<i>Н.В. Стежко</i>	
ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК СТРУКТУРИ СВІТОВОГО РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ.	143
<i>Н.І. Левандовська</i>	
ПРАЦЯ РОБІТНИКІВ В СФЕРІ МАТЕРІАЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА ТА ОСОБЛИВОСТІ ПІДХОДІВ ДО СИСТЕМИ ЇЇ ОЦІНКИ В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ.	155
<i>О.А. Кролевець</i>	
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ КЛАСИФІКАЦІЙНИХ ОЗНАК СЕРЕДНЬОГО КЛАСУ.	162
<i>Бабіна Н.О.</i>	
ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	168
<i>Натрошвілі Г.Р.</i>	
ЕКСПОРТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ДЖЕРЕЛО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	173

<i>Сухова Ю.</i> ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ ДО МІЖНАРОДНОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО РИНКУ	178
<i>Гретьяк В.</i> ПОЗИТИВНИЙ ДОСВІД ФРАНЦІЇ У ВИРІШЕННІ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ПРОБЛЕМИ.	183
<i>Белоус А.</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	186
<i>Бондаревський Л.</i> РОЗВИТОК ЗЕРНОВОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА СВІТОВИЙ ДОСВІД.	191
<i>Борковська О.</i> СТВОРЕННЯ ЗОНИ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС В КОНТЕКСТІ ВСТУПУ УКРАЇНИ ДО СОТ.	195
<i>Галіба С.</i> ВПЛИВ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ НА ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.	200
<i>Гончарова І.</i> ДОСВІД ПОЛЬЩІ РЕФОРМУВАННЯ АПК УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.	208
<i>Гуленко Ю.</i> ЄС – УКРАЇНА – РОСІЯ: ЄДНІСТЬ ТА БОРОТЬБА ІНТЕРЕСІВ У ГАЗОВІЙ СФЕРІ.	213
<i>Дмишлева О.</i> ТРУДОВІ ЕМІГРАНТИ В СОЦІАЛЬНІЙ ІЄРАРХІЇ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.	218
<i>Мусієнко В.</i> ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ: ОЦІНКА СТАНУ ТА ДОСВІД БОЛГАРІЇ У ВИРІШЕНІ ПРОБЛЕМ	225
<i>Дорохін Д.</i> МОЛОДІЖНІ ОРГАНІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ.	233
<i>Дяченко С.</i> СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ СВІТОВОГО РИНКУ ПРАЦІ.	250

Коновалова В.

LES TENDANCES DU DÉVELOPPEMENT DU MARCHÉ
MONDIAL DU PÉTROLE BRUT 261

Кравченко Є.

L'ALLEMAGNE EST UN PARTNAIRE COMMERCIAL
PRINCIPAL POUR LA FRANCE 268

Кравченко Т.

УКРАЇНСЬКЕ «ЗАРОБІТЧАНСТВО»: ЩО РОБИТИ, АБО
ЧИ ТРЕБА ЩОСЬ РОБИТИ ВЗАГАЛІ? 272

Ліщиновський І.

ВПЛИВ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ НА
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ЕКОНОМІКИ
УКРАЇНИ 278

Ломакіна В.

ІНОЗЕМНА МОВА ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ 288

Peleshanko Irina

LE COMMERCE EXTÉRIEUR DE LA FRANCE :
UN ATOUT MAJEUR POUR SA POSITION
INTERNATIONALE 295

Петруша К.

ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ УКРАЇНИ ДО КРАЇН ЄС 300

Романюк О.

ЗГУБНА ДІЯ ТОКСИЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ НА
ЕКОСИСТЕМИ ТА НЕОБХІДНІСТЬ МОНІТОРИНГУ
НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ 305

Созоненко Є.

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ
СВІТОВОГО РИНКУ НАФТИ 308

Соломаха О.

СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ З ОРГАНІЗАЦІЄЮ
ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ 314

Тетеревятникова Т.

ЧЛЕНСТВО В НАТО: ПЕРЕВАГИ ТА ЗАГРОЗИ ДЛЯ
УКРАЇНИ 318

<i>Травкіна І.</i> ВСТУП УКРАЇНИ ДО ЄС В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ:	324
<i>Новіцька І.</i> РОЗВИТОК ТУРИЗМУ У ФРАНЦІЇ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ.	331
<i>Харенко Н.</i> ВПЛИВ ФРАНЦІЇ НА ПОЛІТИКУ УКРАЇНИ ЩОДО ІНТЕГРАЦІЇ ЄВРОАТЛАНТИЧНОГО АЛЬЯНСУ	335
<i>Штефан Т.</i> ПРІОРИТЕТИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ.	337
<i>Valentii J.</i> WHY SHOULD WE STUDY FOR A DEGREE IN THE UK?	343
<i>Вдовиченко К.</i> MODERN APPROACHES TO THE FORMATION OF QUALITY CHARACTERISTICS OF COMPANY'S PERSONNEL	349
<i>Мусієнко В.</i> ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ..	355
<i>Масенко І.</i> НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ В РАМКАХ ОРГАНІЗАЦІЇ З БЕЗПЕКИ ТА СПІВРОБІТНИЦТВА	361
<i>Хомич О.</i> ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ ТА НАБУТТЯ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИКІВ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ ..	365
<i>Сірик І.</i> БРЕНДИНГ, ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.	370
<i>Малюга Н.</i> СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ НА РИНКУ СОНЯШНИКУ ТА МІСЦЕ УКРАЇНИ НА НЬОМУ.	375

МАТЕРІАЛИ VIII МІЖНАРОДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**УКРАЇНА НА ШЛЯХУ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ

Випуск 7

Виготовлено ФОП Недолужко Г.Д.
м. Кіровоград, вул. Садова, 88а
тел./факс: (0522) 22-64-52
E-mail: poligraf@kw.ukrtel.net

Друк офсетний. Папір офсетний.
Зам. № 992. Наклад 100 примірників.